

Bajs – vårsångens ”snackis”

Av Marie Hansson

Överallt kan man idag läsa insändare som är irriterade över hundbajs som inte plockats upp i vinter. ”Det som göms i snö, kommer upp i tö”, är en populär fras. Och visst är det både motbjudande och onödigt med högar som lämnas kvar av nonchalanta hundägare. Man både irriteras och äcklas och som hundägare skäms man dessutom.

Katter

En insändare jag läste häromdagen hade en liten annan vinkling. Den här personen var uppretad över att det finns ett lagförslag att kattägare ska bli ansvariga för att katterna inte ska få springa lösa och göra vad de vill. Exemplet i artikeln, som presenterade lagförslaget, handlade om katter som kissar och bajsar i folks sandlådor och även klöser på utemöbler. Själv är jag missnöjd med att katterna gillar att gömma sig (och sina behov) i våra buskar nära ytterdörren, och förutom att hundarna ibland gillar att sätta i sig ”läckerheterna”, så svävar hundarna i livsfara när jag släpper ut dem och en katt i hög fart rusar därifrån. Mina hundar vet att de inte ska lämna tomten, inte ens hundar som passerar på vägen lurar dem, men när en katt springer före och ut på vägen, så glömmer de den regeln. Jag skulle gärna se att grannarna styrde över sina katter lite mer!

Kattägaren i insändaren tyckte i alla fall att det var en fullkomligt omöjlig tanke att katter skulle hållas ordning på. För de var ju inte gjorda för att gå i koppel! Precis som om hundar vore det! Jag skulle vilja upplysa om att man är tvungen att lära en hund att gå i koppel från det att den är valp och det går att göra precis samma sak med en katt (man använder bara längre koppel eller lina, så att den får mera frihet). Men det andra som störde mig var att kattägaren hävdade att hundar förorenade överallt, men katterna gick undan och grävde ner sitt bajs. Det orättvisa med detta är att hundarna skulle göra nästan samma sak, de går i alla fall undan och många placerar sin hög i högt gräs eller på andra ställen där det är väldigt diskret. Men om hundarna är tvungna att vara kopplade så kan de inte längre följa sina instinkter utan TVINGAS bajsar där de går längs stigen, trottoaren eller gångvägen!

När måste man plocka upp?

Inledningsvis vill jag gärna klargöra när man måste plocka upp hundens bajs. Det är lite för enkelt att tvärsäkert säga ”alltid” och självklart gör ju den oinvidige eller hundhataren just det, förenklar och generaliserar, utan att ha insikt i hur det fungerar i praktiken.

Jag tror de flesta håller med om att regeln borde vara:

- Man måste plocka upp när bajset syns!
- Man måste plocka upp när någon kan kliva i det!

För själva principen att plocka upp något så naturligt och nedbrytningsbart avfall som bajs, är ju i sig inget självändamål. Att förpacka det i plast så att det tar längre tid för naturen att bryta ned, är ju inte precis miljövänligt. Att se fyllda bajspåsar placerade i naturen är förstås rätt besynnerligt och samtidigt ironiskt. Något naturligt har blivit inplastat och lämnats på ett vis som gör det onaturligt! Även om man förstås vunnit fördelen av att någon faktiskt slipper smutsa ned sig genom att kliva i det.

Kommunernas hundlatriner

Givetvis är kommunens bajspåsetunnor, eller hundlatriner som de ofta kallas officiellt, en oerhört viktig pusselbit i det hela. Var finns de? Står de där hundägarna går? Är det stora avstånd mellan dem, försvårar det definitivt för hundägaren som vill plocka upp. Det är inte lätt att gå omkring och bära på en hopknuten påse. Har man flera koppel att hålla reda på, eller någon väska eller kasse, blir det ännu besvärligare. Är det varmt luktar det kanske mer. Är det kallt kan vantar göra det svårare att hålla i påsen. Regnar det är humöret antagligen tillräckligt påfrestat och bekvämligheten redan så illa att påsen blir droppen i det hela, så att säga. Slutsatsen är enkel; tvinga oss inte att bära påsen så långt!

För mig som går mycket och i många olika områden är det alltid en aktuell fråga; ”Var kan jag slänga påsen?”. Och för det mesta blir jag fascinerad över att det finns alldeles för få tunnor. Varför anstränger sig inte kommunen för att ge de förutsättningar hundägarna behöver för att göra sin del av arbetet: plocka upp!

Jag vet ett område i Stockholm, för många år sedan, där många hundägare promenerade. Där fanns inte någon tunna alls och det behövdes definitivt en. Genom en tyst överenskommelse började hundägarna lägga sin fyllda, hopknutna påse på en och samma plats och fler och fler samlades i samma hög. En dag var högen så stor att det placerades en tunna där!

Några tips

Jag har en rad tips till hundägaren som tycker det är jobbigt att plocka upp bajs. Här kommer de först i punktform, närmare beskrivning följer.

- En liten hund bajsar mindre, det blir mindre att plocka upp och ibland behöver man inte plocka alls!
- En vältränad hund kan vara lös och då har den möjlighet att gå undan och bajsar på ställen där man faktiskt inte behöver plocka upp!
- En bra kvalitet på maten gör att bajsmängden blir mindre!
- En stressad hund bajsar oftare än en lugn hund.

Den lilla kontra stora hunden

Det är ju faktiskt helt enkelt så att en stor hund bajsar större högar än en liten. Och en jättestor hund gör väldigt stora högar. Det borde inte vara någon överraskning för den som skaffar sig en hund. Självklart är det jobbigare att plocka upp en stor hög. Handens storlek kanske inte ens räcker till, vilket gör att man får gräva flera gånger för att få upp allt, och när man delar på högen luktar det ju mer.

Det är också tyngre att släpa på en påse som väger fler hekto, då blir plötsligt tätheten mellan hundlatriner väldigt viktig! Att bära på en tung påse och dessutom hålla reda på mer än ett koppel är också en olägenhet.

Det fiffiga med en liten hunds bajsmängd är flera. Måste man plocka upp är det väldigt enkelt att få grepp om den lilla korven, få in den i påsen och knyta ihop. Man kan till och med få plats med högar från flera hundar i en påse. Påsen blir lättare att bära med sig också. Men det finns faktiskt många tillfällen när man inte behöver plocka upp alls! Så här gör jag ofta med mina hundar, som många gånger bajsar en liten korv i storlek som en barntumme. Det förutsätter förstås att jag promenerar någonstans där det finns natur. Jag tar ett löv och använder som skydd, lägger det helt enkelt ovanpå korven, trycker till lätt och lyfter upp den

lilla korven med bladet runtom. På det sättet får mina fingrar aldrig närkontakt med det "äckliga". Sedan lägger eller slänger jag det "lilla paketet" inuti en buske eller häck, eller tätt intill en trädstam, eller helt enkelt någonstans där jag vet att ingen kan gå eller störa sig på den. Dessutom gör den kanske nytta och ger näring till växten! Ett annat alternativ är en tallkotte. Man trycker in kotten i den lilla korven och om det är "rätt konsistens" så fastnar den mjuka massan och kotten fungerar som ett handtag. Sen slänger man lätt bort alltihop på ett ställe som ovan. Bajspåsen är mitt alternativ 2, som jag bara använder om ovanstående inte fungerar!

Den lösa hunden

När man har hunden lös kan den följa naturens egna lagar. De flesta hundar strävar efter att få "göra sina behov ifred". Det grundar sig antagligen på att i bajsställning är de försvarslösa och därför vill de inte utsätta sig för att bli påkomna då. För den skull går de flesta hundar av stigen och sätter sig någon annanstans, bara den har möjlighet!

Men det finns förstås undantag. Den unga och "barnsligt ivriga" hunden kan sätta sig precis där den råkar befinna sig, när det tränger på. Och så gör den en hög mitt på stigen eller trottoaren. En del individer tycks inte växa ifrån det, men det har mest att göra med en ivrig personlighet. Den här hunden har bråttom i livet, den kan vara impulsiv och har på något vis inte tålamod att känna efter och planera sitt "toalettbesök". Eller så är den motsatsen; väldigt bekväm av sig och orkar inte gå några extra steg.

Fast majoriteten vill alltså gå undan och om de fick lov till det skulle vi slippa ta upp vissa högar, för dem skulle hunden själv placera på ett ställe som inte var till besvär. Det sorgliga är att samhällets regler är motsägelsefulla. Å ena sidan vill man att hundarna helst ska vara i koppel, vilket kraftigt begränsar deras rörelsefrihet. Å andra sidan vill man inte ha bajset där folk går, men hundarna har ju inget val om de inte kommer därifrån!

Att stimulera och träna sin hund till att vara lydig och trevlig när den är lös, kan alltså ge många fördelar för både hund och människa! För människan handlar det om att man vågar släppa den på lämpliga ställen, när man känner att man har kontroll över hunden och kan få den att vända i alla lägen. För hunden handlar det om att den får mer motion och en mer spännande och tillfredsställande promenad om den får vara fri och upptäcka omgivningen. Vilket i sin tur ger stimulans som gör det lättare för den att uppföra sig behärskat och behagligt. Men som bonus får man alltså en hund som troligen lämnar sin hög på en plats där det är fullkomligt i sin ordning att den ligger kvar!

Nu ska jag generalisera kraftigt. Självklart finns det många undantag från detta. Men jag tror trots allt att; rent generellt är det lättare att stimulera och motionera en liten sällskapshund, för många av de raserna har inget utpräglat arbetsbehov i generna. Raser av bruks-, jakt- och vakttyp kan ofta kräva lite mer, men framför allt är de en större utmaning att ha lösa eftersom deras sätt att reagera på omgivningen (på två eller fyra ben) kan bli "påfrestande påflugit" ibland. Därför gör man hundägarskapet lättare för sig själv om man väljer en mindre hund av sällskapstyp, den blir sannolikt lättare att träna och att ha lös. Vilket i bajsdebatten alltså ger två fördelar; både att den hunden lämnar efter sig kanske den själv gömmer på lämplig plats och att det är det litet och behändigt, när man måste plocka upp.

Bra mat

Man kanske inte tänker på det, men det finns ett klart samband mellan bra mat och liten bajsmängd. Vill man plocka upp så lite som möjligt, ska man alltså se till att hunden får hög

kvalitet på maten! Det handlar helt enkelt om att i billig mat finns så mycket utfyllnad utan näring som bara mättar och sedan skickas det ”direkt ut” igen. Avfallet blir helt enkelt större än på en högkvalitativ mat med mycket näring.

På 80-talet fanns det två sorters mat som var riktiga ytterligheter på skalan. Den ena som var en traditionell och billig torrfodersort gav riktigt rejäla högar. Medan en ny sort som sades vara gjord av fantastiskt lyxiga råvaror, behövde hunden äta väldigt lite av för att få i sig vad den behövde, den gav också väldigt blygsamma mängder av ”restprodukter”. Idag har jag ingen koll på vad som ger vad. Jag har givit mina hundar samma mat i många år, ANF Holistic, och de mår mycket bra av det och de bajsar inte speciellt stora mängder.

Vad som är viktigt att komma ihåg när det gäller mat; är att det är otroligt individuellt vad man mår bra av. Testa dig fram och se vad hunden tycker är gott, vad magen tycks klara och hur hundens allmäntillstånd verkar bli. Det sistnämnda måste man dock ha tålamod i flera månader för att kunna utvärdera.

Stressad hund

En individ som är uppe i varv får högre fart på genomströmning av mat och dryck i kroppen, den så kallade ”peristaltiken”. Det är lika för människor och hundar. En stressad och nervös människa går oftare på toaletten än en jättelugn.

Det normala för en genomsnittshund är att bajsar två gånger om dagen, på morgonen och på kvällen. Men det finns de som har helt andra vanor och det kan vara helt normalt det också. Men om hunden bajsar flera gånger på varje promenad, kan man ju börja fundera över om det finns något i hundens vardag som gör den stressad och som styr den till detta. För mycket vilda lekar, med hund eller människa, hetsar upp en hund och kan leda till att den bajsar ovanligt ofta. En hund som ideligen blir upprörd på promenaderna kan stressa sig själv och ge bieffekten av många små högar istället för enstaka större.

En hund som verkar sansad och trevlig, som är harmonisk och inte till besvär, behöver man förstås inte bry sig om att förändra, enbart av skälet att det går åt många påsar. Men om hunden samtidigt verkar överdriven i vissa situationer, har svårt att koppla av, och kanske till och med ger sin hundägare problem, då kan det vara läge att fundera över situationen. Då behöver man vända sig till någon sorts ”hundcoach” och få individuell hjälp. Och som bonus får man antagligen en lugnare hund som bajsar färre gånger.

Roligare uppgift

Vår uppgift att plocka upp kan kanske göras roligare, tycker i alla fall vissa av oss. Det finns idag bajspåsar i regnbågens alla färger och det finns påsar med roliga mönster. Kennelklubbens skotskrutiga i grönt är en variant. Nyligen såg jag också påsar med döskalletryck hos en lågpriskedja. Att variera mellan färgerna roar somliga av oss och kan man matcha kopplet med påsens färg kan det vara kul! Det finns till och med bajspåsar med parfymdoft för att kamouflera stanken av ”det onämnbare”. I övrigt finns bajspåsar i olika storlekar och tjocklekar, och storleken kan ju ha betydelse för de riktigt stora vovvarna! Med eller utan handtag att knyta ihop med är ett annat val.

Det klassiska dilemma är när man ”glömt påsen”. Somliga kanske skyller på det, men för andra kan det vara fullkomligt sant. För att inte glömma finns nu fler knep än förut. Det finns pyttesmå rullar med massor av påsar som man antingen kan ha i fickan, eller stoppa i en liten plastbehållare som man kan fästa på sin jacka eller hundens koppel eller halsband. Och det

finns koppel med ett speciellt hål för att man lätt ska kunna trä in en bajspåse och knyta fast, utan att den sedan blir i vägen när man hanterar kopplet.

Valet är fritt, men huvudsaken är att vi som hundägare tar vårt ansvar och plockar upp när det behövs! Risker är ju annars att det blir fler områden med hundförbud och det drabbar bara oss själva!